

Her Yönüyle **ENDOMETRİOZİS**

Editörler

Tuğba GÜRBÜZ

Ergül DEMİRÇİVİ

Canan SATIR ÖZEL

©2023 Her Yönüyle Endometriozis

ISBN: 978-625-6429-38-3

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar (lar)ına aittir.

Editörler

Doç. Dr. Tuğba GÜRBÜZ

Uzm. Dr. Ergül DEMİRÇİVİ

Uzm. Dr. Canan SATIR ÖZEL

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Proje Koordinatörü

Meryem YAVUZ

(MediHealth Academy)

Grafik-Tasarım

Fatih Şamil ULUDAĞ

Furkan Selçuk AYDOĞDU

Özlem ESEN

(MediHealth Academy)

Baskı-Cilt

Ankara Özgür Matbaacılık Basım Yayın Dağ. San. Tic. A.Ş.

1250 Cadde No: 25 Ostim OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No: 46821

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05-15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

İçindekiler

Bölümler	i
Yazarlar	iii
Önsöz	v

BÖLÜMLER

---

1. Bölüm Endometriozis Tanımı ve Sınıflandırılması	1
2. Bölüm Endometriozis ve Genetik	7
3. Bölüm Endometriozisli Hastaların Ultrasonografik Değerlendirilmesi	13
4. Bölüm Adolesan Dönemde Endometriozis	31
5. Bölüm Üreme Çağında Endometriozis	37
6. Bölüm Gebelik Döneminde Endometriozis	45
7. Bölüm Üreme Çağı Sonrası Endometriozis	51
8. Bölüm Endometriozis ve İnfertilite	55
9. Bölüm Endometriozis ve Pelvik Ağrı	67
10. Bölüm Endometriozis ve Kanser	73
11. Bölüm Endometriozis ve Seksüel Disfonksiyon	79
12. Bölüm Endometriozis ve Mikrobiyota	85
13. Bölüm Adenomyozis	93
14. Bölüm Cerrahi Bakış Açısı ile Kutanöz Endometriozis	105
15. Bölüm Endometriozis Tedavisi ve Rekürrensi	109
16. Bölüm Adolesan Dönemde Endometriozisin Psikolojik Yönleri	115
17. Bölüm Erişkinde Endometriozisin Psikolojik Yönleri	125
18. Bölüm Endometriozis ile Yaşam Önerileri	133
19. Bölüm Endometriozis ve Beslenme	149
Dizin	153

Yazarlar

Abdülkadir Sencer TABAKCI

Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir, Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikoterapi Merkezi, İstanbul

Alev ESERCAN

Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Şanlıurfa

Aylin ÇAKIROĞLU ESER

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Ayşe Şeyma KÜÇÜKAKÇA

İstanbul Medipol Üniversitesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, İstanbul

Batuhan Sarp DAYAN

Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul

Belgin DEVRANOĞLU

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Bilge KAPUDERE

Batman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Batman

Burçin KARAKUŞ

Medipol Üniversitesi Çamlıca Hastanesi, İstanbul

Canan SATIR ÖZEL

Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, İstanbul

Cihan COMBA

İstanbul Aydın Üniversitesi Tıp Fakültesi VM Medical Park Florya Hastanesi, İstanbul

Hatice Lamia AYDIN

Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul

Meltem İnci KEFAL

Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Çocuk ve Ergen Psikiyatri Kliniği, İstanbul

Meryem HOCANOĞLU

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği

Mihriban Seyhan ÖZLEME

Liv Hospital Vadistanbul, İstanbul

Nil YAVUZ AY

Sancaktepe Prof. Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul

Niyazi Emre TURGUT

İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul

Nurbüke Eslem ÇAĞIRGAN

Çatak Devlet Hastanesi, Kadın Hastalıkları Bölümü, Van

Nur DOKUZEYLÜL GÜNGÖR

Bahçeşehir Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, İstanbul

Selçuk ÖKTEMER

Özel Medistate Kavacık Hastanesi, Obezite ve Genel Cerrahi Kliniği, İstanbul

Her Yönüyle

ENDOMETRİOZİS

Sultan Seren KARAKUŞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Suna KABİL KUCUR

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Tüp Bebek Merkezi, İstanbul

Şükriye Leyla ALTUNTAŞ

İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul

Tanju DEMİRÖREN

Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul

Önsöz

Nedeni hala bilinmeyenlerle dolu bir hastalık olan endometriozis, bir üreme çağı hastalığıdır. Endometriozis nedenleri, belirtileri ve tedavisi hakkında bilinmesi gerekenleri bu kitabımızda sizler için derledik. Neden bu kitabı hazırladık? Çünkü medical ve cerrahi tedavi dışında bir de bu hastalıkla ilgili bilinmesi gereken hayat tarzı değişiklikleri gibi bilgilerin az bilindiğini fark ettik. Bu nedenle bu kitapta alanında uzman kişileri bir araya getirdik. Amacımız bu kitapta vereceğimiz bilgilerle, tıbbi tedavi bilgileri dışında hayat tarzı değişiklikleriyle hastalarımızın yaşam kalitesini yükseltebilmektir.

Kitaba katkıda bulunan tüm yazarlara gönülden teşekkür ediyorum. Kitabın hazırlanmasında desteklerini esirgemeyen birlikte yol aldığımız editör arkadaşlarım Uzm. Dr. Ergül Demirçivi ve Uzm. Dr. Canan Satır Özel'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Bu kitabın hem bizlerin gelişmesine, hem de siz hastalarımızın yaşamına olumlu katkıda bulunmasını dilerim.

Sevgilerimle

Doç. Dr. Tuğba Gürbüz